

سرمقاله

اولویت های
نهادهای امنیتی

محمد رضا هویدا

پارلمان افغانستان به عبدالله خان حبیبی به عنوان وزیر دفاع ملی و معصوم استانکزکی به عنوان رییس امنیت ملی رای تایید داد و این گونه برای اولین بار وزارت دفاع ملی در حکومت وحدت ملی روی وزیر به خود دید و از اداره شدن توسط سرپرست ها بیرون شد. ریاست امنیت ملی نیز که در سالهای اخیر فراز و فرودهای زیادی به خود دیده است، نیز بعد از مدتها از حالت اداره شدن توسط سرپرست خارج شد.

طالبان صبح دیروز دوشنبه که قرار بود پارلمان به نامزد وزیر دفاع ملی و نامزد ریاست امنیت ملی رای تایید بدهد، یک انفجار مهیب در سرک پلچرخ را بر برنامه ریزی کرده بودند. انفجار جان ۱۴ محافظ یک شرکت خصوصی را گرفت و شماری دیگر را مجروح کرد. این انفجار پیام واضیحی داشت. آن پیام این بود که امنیت در هیچ جای این سرزمین تامین نیست و کسانی که در راس ادارات امنیتی قرار دارند، برای تامین امنیت و مبارزه با ناامنی و تروریسم راه دراز و پر پیچ و خمی را در پیش دارند. افغانستان در چند ماه اخیر شاهد حملات انتحاری و حتا حملات منظم فاجعه باری از سوی طالبان بوده است. حملات بر بغلان، کندز، هلمند، بدخشان و... راه گیری ها و گروگان گیری مسافران بی گناه و حملات انتحاری بی رحمانه در کابل و دیگر ولایات، عزم جدی طالبان و دیگر گروه های تروریستی برای مبارزه با دولت افغانستان را نشان می دهد.

حادثه دیگری که از دیروز تا کنون در رسانه های همگانی و محافل سیاسی بسیار مطرح بوده است، انتقال مسول نظامی طالبان در بغلان توسط موز فرماندهی امنیه بغلان است. این مسئله از آن جا اهمیت یافته و توجه محافل سیاسی و اجتماعی را به خود معطوف کرده که سالهاست که از حضور ستون پنجم دشمن در سطوح بالای دولت هشدار داده می شود.

از سوی دیگر نشست های مهم و حیاتی وارسا و بروکسل به زودی برگزار خواهد شد و دولت افغانستان تصمیم دارد تا تقویت قوای هوایی، تقویت مالی نیروهای نظامی، تجهیز قوای زمینی و آموزش نیروهای نظامی افغانستان را در این نشست ها خواستار گردد. کمک های جامعه جهانی و همین گونه کمک های کشورهای عضو ناتو معمولاً در یک توافق طرف صورت می گیرد. از یک طرف دولت های خارجی به افغانستان کمک می کنند و از سوی دیگر افغانستان باید به تعهدات خود عمل کند و در زمینه هایی که قول و تعهد داده است، باید کار و پیشرفت داشته باشد.

نهادهای امنیتی از پر چالش ترین نهادهای دولت افغانستان هستند. هم اینکه این نهادها بیشترین بودجه و کمک را به خود اختصاص داده اند. در این صورت دولت افغانستان می خواهد با دست پر به این نشست ها برود و با دست پر و دستاوردهای زیادی نیز برگردد. رای تایید به نامزدهای نهادهای امنیتی دولت را در موفقیت مناسبی برای گرفتن آمادگی لازم برای حضور در این نشست قرار می دهد.

اما همه اینها به برنامه های دولت افغانستان برای بستگی دارد. دولت وحدت ملی تا کنون توفیق زیادی در تامین امنیت و مبارزه با تروریسم نداشته است. بزرگترین شکست ها نظیر حادثه کندز در دوره این دولت اتفاق افتاده است. گستره جنگ در این دوره به شدت گسترش یافته است.

اکنون دولت افغانستان مدت زمان محدودی برای اثبات توانایی های خود برای مبارزه با تروریسم و طالبان دارد. در این مدت کوتاه اگر دولت برنامه های جدی و عملی نداشته باشد، بعید است که بتواند کاری از پیش ببرد. اولویت های دولت، مطمئناً مبارزه با نفوذی های طالبان در ساختار نیروهای امنیتی، جلوگیری از گسترش جنگ به مناطق بیشتری از کشور، مبارزه با فساد اداری حاکم بصر ادارات دولتی به خصوص نهادهای امنیتی، جذب کمک های بیشتر از کشورهای کمک کننده به افغانستان و کاهش بی اعتمادی مردم به دولت خواهد بود.

مثلث امنیتی تکمیل شد؛ آیا وضعیت بهبود خواهد یافت؟

مهدی مدیر

در گذشته اولویت حکومت افغانستان صلح بود، اما بعد از حمله به ریاست امنیت رجال برجسته، بنا به دستور رئیس جمهور اولویت حکومت جنگ و مقابله با گروه های تروریستی و مخالفین مسلح است. پس از این اگر مسئولین امنیتی با قاطعیت و دقیق در امر مبارزه با تروریسم عمل نکنند، هیچ توجیهی برای قناعت افکار عامه ندارند و هیچ دلیل موجهی برای تامین نکردن امنیت کشور، وجود ندارد. اگر مسئولین امنیتی کشور نتوانند با قاطعیت و جدیت به بهبود وضعیت امنیتی کشور بپردازند، بدون تردید تحت فشار شدید افکار عامه قرار خواهند گرفت و اعتماد و باور مردم را از دست خواهند داد.

محو فساد از نهادهای امنیتی فساد در نهادهای امنیتی همواره یکی از چالش ها در برابر امنیت کشور بوده است، بنا به گزارش های اخیر، موجودیت سربازان خیالی یکی از جدی ترین چالش ها در امر مبارزه با طالبان و سایر مخالفین مسلح بوده است. مردم افغانستان انتظار دارند که مسئولین امنیتی کشور، علاوه بر این در راستای مبارزه با تروریسم و هراس افکنی برنامه و طرح می ریزند و عمل می کنند، برای مبارزه با فساد در نهادهای امنیتی کشور نیز راهکارهای جدی را روی دست بگیرند و تلاش نمایند تا فساد در نهادهای امنیتی کشور کاهش یابد.

فساد در نهادهای امنیتی کشور علاوه بر اینکه مبارزه با مخالفین دولت را با چالش مواجه می سازد، افکار عامه را نیز نسبت به نهادهای امنیتی کشور تغییر می دهد و باور و اعتماد مردم به نهادهای امنیتی را کاهش می دهد. به همین خاطر مبارزه با فساد در نهادهای امنیتی، از اهمیتی بالای برخوردار است و مسئولین امنیتی کشور باید بصورت جدی و قاطعانه به این امر بپردازند.

همچنان وضعیت امنیتی کشور ایجاب می کند که مسئولین هر سه نهاد امنیتی کشور هماهنگ عمل کنند و در راستای نابودی و سرکوب مخالفین مسلح دولت، مبارزه با تروریسم و مخالفین، می تواند وضعیت امنیتی کشور را بسوی بهبود و ثبات سوق دهد و حمایت مردمی را از نیروهای امنیتی و نهادهای امنیتی کشور بیشتر بسازد.

کشور نیز بهبود نخواهد یافت. آنچه که در گذشته تجربه شده است این است که بعد از معرفی مسئولین جدید نهادهای امنیتی کشور، در نخستین روزها، طالبان و مخالفین مسلح دولت افغانستان، همواره تلاش کرده اند که حملات انتحاری و انفجارها را افزایش بدهند و وضعیت امنیتی کشور را به چالش بکشند. بنا بر این، در روزهای آتی نیز گروه طالبان و سایر گروه های تروریستی تلاش خواهند کرد که حملات انتحاری شان را بیشتر بسازند و واکنش تند تری به انتخاب مسئولین دو نهاد مهم امنیتی کشور، نشان بدهند و ترس و هراس بیشتری در بین مردم ایجاد کنند. استقبال مخالفین تروریستی هست، مردم انتظار دارند تا خونبار بوده است و قربانیان زیادی از مردم ملکی گرفته است. اما مسئولین امنیتی باید اجازه ندهند که این وضعیت دوام یابد و قربانیانی بیشتری از مردم ملکی بگیرد. مسئولین جدید دو نهاد امنیتی با چالش های فراوانی روبرو هستند، وضعیت امنیتی کشوری ثبات و شکننده است، گروگانگیری به یک رفتار غالب تبدیل شده است و جنجال های مرزی نیز هرازگاهی بر می زند و نگرانی های امنیتی را ایجاد می کند. اکنون همه چشم دوخته

دولت برهم زده شده است. سال گذشته حمله بالای ساختمان مجلس نمایندگان افغانستان درست زمانی صورت گرفت که معاون دوم رئیس جمهور، به مجلس نمایندگان آمده بود تا معصوم استانکزکی را به عنوان نامزد وزیر وزارت دفاع ملی به نمایندگان برای گرفتن رای اعتماد معرفی کند. اما اکنون که مثلث امنیتی کشور تکمیل گردیده است، سؤال اساسی اینجاست که آیا وضعیتی امنیتی کشور نیز رو به بهبود و ثبات خواهد نهاد؟

تکمیل شدن مثلث امنیتی کشور، یک گام مهم در راستای تامین امنیت و ثبات است. اکنون مسئولین هر سه نهاد امنیتی از صلاحیت های قانونی برخوردار هستند و می توانند به صورت قانونی فعالیت نمایند؛ آنها اکنون صلاحیت های دارند که در زمان سرپرستی شان نداشتند، اما بخش بزرگی از مسئله ی بهبود وضعیت و شرایط امنیتی کشور بر می گردد به ابتکار عمل، درایت و مدیریت مسئولین این نهاد ها. در صورتی که آنها بتوانند برنامه های مشخص برای دفاع از کشور و بهبود وضعیت امنیتی کشور طرح و اجرا بکنند، بدون تردید وضعیت رو به بهبود خواهد نهاد. اما در صورتی که آنها در این کار موفق نشوند، وضعیت عمومی

مسئله های پایان ناپذیر سرپرستی

عبدالرحمن فهیمی

حال که در جمع وزیران و ریاست های مستقل که باید از نظر نمایندگان مجلس بگذرد، مسوولان هیچ نهادی به عنوان سرپرست باقی نمانده و دیگر صدای مجلس نیز بلند نخواهد شد، پرسش این است که آیا مسئله های سرپرستی پایان پذیر است؟. تکلیف والیان سرپرست، شهردارهای سرپرست و چه خواهد شد؟

به نظر می رسد که مسئله پردردسر به نام سرپرستی تا پنج سال آینده گریبان گیر حکومت خواهد بود. برخی از ولایت ها از جمله ولایت بلخ تا هنوز توسط سرپرست رهبری و مدیریت می شود. مسوولان برخی از شهرداری ها از جمله شهرداری کابل سرپرست است و برخی از مسوولان ریاست های مهم در حکومت مرکزی محلی سرپرست هستند. بنابراین، معلوم نیست که مسئله سرپرستی تا پایان دوره کاری حکومت به پایان می رسد یا نه؟

متعهد به کشور و کارفهم در وزارت خانه ها و جود دارد، اما بدون شخص وزیر و در موجودیت سرپرست، از قدرت تصمیم گیری لازم و چندان برخوردار نیستند. از یک سو، قواعد، مقررات و لوائح اداری، اجازه تصمیم گرفتن نمی دهد، و از سوی، انگیزه فعالیت و تلاش آن چنانی برای سرپرست، و روحیه اطاعت و پیروی در کارمندان وجود نخواهد داشت. بنابراین، وزیر به عنوان مدیر عالی سازمان به نام وزارت خانه به فرایند هدف گذاری، برنامه ریزی، رهبری و نظارت و کنترل قوت بخشیده و در نبودش این فرایند با چالش های جدی مواجه خواهد بود.

با این وجود، دو سال به تمام بود که وزارت دفاع ملی بدون وزیر بوده و توسط سرپرست ها اداره می شد. در وضعیت که طالبان حمله های نظامی بزرگ را سازمان دهی کرده و تهدیدهای بزرگ را در سطح سقوط برخی از ولایت ها می آفریدند و می آفرینند، شاهرآه نا امن شده و حتی عابران ملکی و ساده هم در امان نیستند و حوزه تحت تسلط طالبان یا به عبارت دیگر، حوزه تا امنی هر روز دامن می گستراند، وزارت دفاع ملی توسط سرپرست ها اداره می شد. سرپرست های که به هریک نوید وزارت داده شده بود، اما رای نیاوردند و حتی قبل از معرفی به پارلمان منصرف شدند. این که چرا نامزدهای کرسی وزارت دفاع

به حدی پیچیده و بغرنج شده بود که هر آن، احتمال فروپاشی سیاسی می رفت. متأسفانه برخی از جریان های سیاسی، حاضر بودند، با نادیده گرفتن بایدها و نیایدهای قانونی و حکم فرایند رقابت آزاد سیاسی، همه چیز را ذور بزنند. بنابراین، یکی از پی آمدهای تقسیم مساوی قدرت و این که بدون مهر تایید یکی هیچ مقام ارشد حکومتی، معرفی و به کار گماشته نشود، بی سرنوشتی برخی از وزارت خانه ها و سازمان های مهم از جمله وزارت دفاع ملی، دادستانی کل، ریاست امنیت ملی و برخی از ولایت های کشور و رقابت شدید بر سر معرفی معینان و برخی پست های مهم دیگر است.

اول) در حال که کشور از سوی گروه های تروریستی متعدد مورد تهدید نظامی است، آن ها حمله های بزرگ و کوچک را جهت ضربه زدن به ارتش و دولت سازمان دهی و اجرا می کنند و در این مقطع و برهه حساس و مهم، باید وزارت دفاع ملی به مثابه مهمترین سازمان نظامی به همه تهدیدها و توطئه های آنان پاسخ لازم و دندان شکن بدهد، از بحران بی وزیری رنج می برد. وزیر به لحاظ مدیریتی، در کلیت دستگاه دولت و حکومت از جمله مدیران سطح میانی و در سازمان به نام وزارت از جمله مدیران سطح عالی است که در راس هرم رهبری و تصمیم گیری قرار دارد. در این صورت، ضمن اینس که نیروهای فنی،

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیاتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیاتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی
کاریکاتورست: خالق علی زاده

دیزاین: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷-۷

